

Mutluluğun İnceltilmesi ve Yasanın Arka Planı

Dersin Planı

- I. Mutluluk Üzerine Aquinas: Soru 2
- II. Mutluluk Üzerine Aquinas: Soru 3
- III. Yasanın Arka Planı

I. Mutluluk Üzerine Aquinas: Soru 2

A. İnceltmeler

- Önceki derste geliştirdiğimiz önemli terimlere dayanarak argümanlarımızı inceleyebiliriz.
- Madde/biçim, öz, ilinek, amaç ve potansi/eylem kavramları vardı.

B. Soru II, Madde 5. Mutluluğun beden için iyi olan şeylere dayanıp dayanmadığı?

- Birinci Argüman: amacımız kendi varlığımızı korumak olamaz.
  - İkinci Argüman:
    1. Varsayalım ki, amacımız varlığın korunması olsun.
    2. Şüphesiz, varlık bedenden ve ruhtan oluşur.
    3. Önceden kanıtladığımız gibi, beden ruha dayanır.
    4. ...onun uğruna vardır, "maddenin biçim için ve aletlerin onları harekete geçiren insan için olması gibi" ((iii)'TEN)
    5. "Bundan dolayı beden için iyi olan şeyler, amaç olarak, ruh için iyi olanlara atanmıştır. " Öyleyse: nihai amaç olan mutluluk, beden için iyi olan bir şey değildir.
- Soru II: Madde 6. Mutluluğun hazzı dayanıp dayanmadığı? Aquinas bir ayrım yaparak başlar: diğer hazlara karşı bedensel haz.

- BİRİNCİ ARGÜMAN: Mutluluk bu diğer hazlar, ör. entelektüel zevk, keşif keyfi değildir.
  1. "bir insanın keyif almasının sebebi iyi olan uygun bir şeye sahip olmasıdır."
  2. "İmdi, iyi olan uygun şey, gerçekten kusursuz iyi ise, tam olarak insanın mutluluğudur; ve kusurlu ise, mutluluktan bir pay almaktır."
  3. Öyleyse haz "mutluluktan ya da mutluluğun bir kısmından sonuçlanır."
  4. Öyleyse haz mutluluk olamaz.
- Şimdi hazzın beden için iyi olan şeylere dayalı olduğunu düşünün ve argüman daha da etkili!
- İKİNCİ ARGÜMAN: Bedensel zevk, mutlulukla aynı şey olmaması bir yana, mutluluğun doğal sonucu bile olamaz.
  1. Bedensel haz "duyularla kavranan iyi bir şeyden"dir.
  2. Şüphesiz, duyu "bedeni kullanır".
  3. Şüphesiz, "rasyonel ruh, fiziksel maddenin kapasitesini aşar".

4. Öyleyse "ruhun fiziksel maddeden bağımsız olan kısmında, bedene nazaran, belirli bir sonsuzluk bulunur".
5. "Bu nedenle, duyu madde ile sınırlanmış olan tekili, oysa zihin...sonsuz sayıda tekilleri kapsayan evrenseli bilir."
6. Bu nedenle, duyular tarafından kavranan iyi şey zihin tarafından kavranan iyi şeyden daha azdır.
7. "Besbelli görülüyor ki ...duyular tarafından algılanarak bedensel keyif veren iyi, insan için kusursuz iyi değil, ruhun iyiliği ile karşılaştırıldığında önemsiz kalan bir şeydir." Öyleyse, bedensel haz en yüksek iyi olan mutluluğun doğal bir sonucu değildir.

• ARGÜMAN ÜZERİNE YORUMLAR:

1. Mutluluğun bedene dayanmadığını savunmak zorunludur. Burada sorunlar: bedensel hazlar bizim için o kadar cezbedicidir ki, bizi yoldan çıkarabilir ve gerçekten önemli olandan uzaklaştırabilirler.
2. Bu, Aquinas'ın daha sonra kişisel ölümsüzlük hakkında yapacağı iddiaları desteklemek için gereksinim duyduğu bir savdır.
3. Zihnin kapasitesi hakkında önemli iddialar açığa çıkar: onun kapasitesi duyularla karşılaştırıldığında "sonsuz"dur. Soyut olanı, maddeden bağımsız olanı kavramaya muktedirdir. Doğal olarak zevkle—"Eureka" duygusuyla—sonuçlanan bir şeyi kavramaya da muktedirdir.

II. Mutluluk Üzerine Aquinas: Soru 3: Madde 8: Mutluluk İlahi Özün Tasavvuruna mı Dayanır?

1. "Zihnin nesnesi, bir şeyin ne olduğu, diğer bir deyişle, bir şeyin özüdür."
2. "Herhangi bir gücün yetkinleştirilmesi onun nesnesinin doğasına belirlenir."
3. "Bundan dolayı, zihin, bir şeyin özünü bildiği ölçüde yetkinliğe erişir." ((1) VE (2)'DEN)
4. "Bir etkiyi bildiğimizde ve onun bir nedeni olduğunu bildiğimizde, nedeni hakkında, onun ne olduğunu bilme arzusu kalır"—diğer bir deyişle, nedenin özünü bilmek.
5. "İnsan, arzulayıp aradığı bir şey kaldığı sürece tam olarak mutlu değildir."
6. "Eğer insan zihni, [Tanrı tarafından] yaratılmış bir etkiyi bilirken, Tanrı hakkında, onun var olduğundan başka bir şey bilmezse, arzu kalır."
7. "Bundan dolayı, tamamen mutlu değildir." ((4),(5) VE (6)'DAN)
8. BU NEDENLE "kusursuz mutluluk için, zihin, İlk Neden'in özüne ulaşmaya gereksinim duyar".

III. Yasanın Arka Planı

A. Giriş

- Aquinas'ın hukuk tartışması, mutluluk tartışması gibi Summa Theologiae'dan alınmıştır.
- İki tartışma arasında insan eylemi ve erdem üzerine birçok önemli materyal bulunmaktadır. Bunlar şunların tartışılmasını içerir:

1. ...eylemleri istemli ve istemsiz kılan nedir?
2. ...insan eylemlerinde hangi yetiler işin içindedir?
3. ...insan eylemini iyi ya da kötü kılan şey.
4. ...iyi insan hayatının dayandığı erdemler.

- Bu konuların birçoğunda, Aquinas Aristoteles'i yakından takip eder; bununla birlikte daha ayrıntılı çözümler sunar.
- Yasa üzerine olan kısım ilginç bir açılma noktasıdır. Summa Theologia'nın en özgün, en iyi bilinen ve etkili olmuş kısımlarıdır ve Katolik düşüncenin en iyi bilinen ve etkili olmuş parçalarından biridir.
- Belirgin özellikler: aralarında özel ilişkiler bulunan bir çok yasa türü vardır.

B. Platon ve Aristoteles hakkında konuşurken belirttiğimiz bazı önemli noktaları anımsayın:

- Platon erdeme erişmenin iyi bir toplum gerektirdiğini düşünür. İyi bir toplumda, yasa koyucular insan için iyi olanı bilir ve emir vererek asker sınıfta neden korkulacağına dair yasalar koyar ve ticari sınıfa ölçülülük aşılırlar.
- Aristoteles, etiğin, insan için iyi olanın ya da insan mutluluğunun çalışılmasının, “politik bilim”in, diğer bir deyişle, kurumların nasıl düzenlendiğinin bir parçası olduğunu savunur. Yasalar insan için iyi olanın ya da insan mutluluğunun ne olduğunu hesaba katmalıdır.
- İkisi de insan için iyi olanın ne olduğunu bilebileceğimizi düşünür. İkisi de erdemin nasıl edinildiğini bildiklerini düşünürler. İkisi de iyi bir toplumun insanların iyi ve erdemli olmasına yardım eden bir toplum olduğunu düşünür.
- Erdemin nasıl bilindiği ve edinildiği konusunda farklı görüşleri vardır. Bu farklı görüşler çok farklı iyi toplum kavramlarına yol açar.

C. Antikler ile Aquinas Arasında Bazı Benzerlikler

- Aquinas da insan için iyi olanın ne olduğunu bildiğini düşünür: o erdemli bir hayattır.
- Aquinas da iyinin sadece iyi bir toplumda elde edilebileceğini düşünür.
- Aquinas da iyi bir toplumun yasalarının toplumun üyelerini kendileri için iyi olan şeye yönlendirmek için tasarlandığını düşünür.

D. İki Önemli Fark

- Birincisi, Aquinas toplumların topluluklar olduğunu vurgular. Bunun önemini anlamak için Notre Dame örneğini ele alın:
  1. Burada olmamız nedeniyle, diğer Notre Dame fertleriyle ve sadece onlarla bir ilişkimiz var.
  2. Bu ilişkinin niteliği kurumun sağlığına, iyi eğitim, iyi yurt yaşamı, vb. sağlayıp sağlamadığına bağlıdır.
  3. Kurumun iyi işliyor, ör. hedeflerine ulaşıyor olup olmaması, üyelerinin ne yaptığına bağlıdır. Onların hedeflere ulaşmak için bir arada çalışmalarının kendisi ilişkileri kurar.
  4. Kurumların ve kurumsal hayatta ilişkilerin iyi oluşunun kendisi, üyelerinin mutluluğunun önemli bir ögesi olduğu kadar, onların iyi bir hayatı yaşıyor olmalarının da önemli bir ögesidir.
- Öyleyse, Notre Dame topluluğu için iyi olan şeyler ortak iyilerdir. Aquinas toplulukların ortak iyileri olduğunu vurgular.
- İkinci olarak, Aquinas çeşitli toplulukların üyeleri olduğumuzu vurgular:
  1. Her birinin ortak bir iyisi vardır: politik toplum, adaleti, barışı, üyelerinin ahlaksal erdemlerini hedefler. İnsanlık, insanlığın gelişimini hedefler. Katolik Hıristiyanlık, sonsuz kurtuluşu hedefler. Yaratılmış evren, Tanrı'nın şanının çeşitli yönlerini yansıtır. “Tanrı'nın şehri” Tanrı'yı övmeyi, yüceltmeyi ve düşünmeyi hedefler.
  2. Her birinin kendisi için iyi olana erişip erişmeyeceği, üyelerinin bağlılığına ve kolektif etkinliklerine bağlıdır.
  3. Her topluluk, ortak iyiye ulaştığında, arkadaşlık ilişkisi de dahil olmak üzere, üyeleri arasındaki ilişkileri yetkinleştirir. Böylece, arkadaşlık+ topluluğunun gelişmesi üyeler için iyi olanın önemli öğeleridir.
- Bu nedenle, Aquinas'a göre, insan için iyi olanı elde etmek, mutluluğu bulmak ve iyi hayatı yaşıyor olmak için, kişi toplulukların iyi bir üyesi olmalıdır.

E. Bu, insan mutluluğunun çok karmaşık bir tablosunu çizer:

- Farklı topluluklarda yaşamaya uygun görünen karakter özellikleri, erdemler de farklıdır. Politik bir toplumda yaşam vatanseverlik, cesaret ve adalet gerektirir. Bunlar, hedefi düşünmek olan Tanrı'nın şehrinin üyelerinde bulunması gereken erdemlerden çok farklı görünebilirler.
- Aquinas bu erdemlerin ve karakter özelliklerinin birbirlerini bütünülediklerine inanır; iyi bir hayat onları birleştirir.
- Topluluklar üyelerinde bu erdemleri teşvik ettikleri ölçüde iyi yapılanmışlardır.
- Platon ve Aristoteles'e göre, toplumun, ancak iyi yasaları varsa, üyelerini erdeme yönlendirebilecek iyi bir toplum olabileceğini anımsayın. Aynıısı Aquinas için de geçerlidir: insanların ait oldukları toplulukların üyelerine yol gösteren yasaları vardır. Farklı toplulukların farklı türde yasaları olacaktır.